

УДК 658.5

Лобас Г. - ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛІЗИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Машлій Г. Б.

З розвитком ринкових відносин у країнах з перехідною економікою зростає значення лізингу для суб'єктів господарювання як перспективного методу інвестування. Актуальність розвитку лізингу в умовах ринкової трансформації економіки України полягає, насамперед, у необхідності технічного переоснащення та оновлення основних засобів існуючих підприємств, запровадження нових результатів НДДКР у процес виробництва, а також у потребі розширення матеріально-технічної бази малих та середніх підприємств у рамках програм розвитку малого та середнього бізнесу.

На сучасному етапі розвитку лізингових відносин проблеми організації та регулювання лізингу привертають увагу багатьох фахівців, про що свідчить значна кількість наукових публікацій, присвячених цій темі. Серед вітчизняних дослідників проблем лізингу в умовах перехідної економіки слід назвати Н.Внукову, А.Загороднього, О.Луб'яницького, Л.Мельника, В.Мищенко, А.Мокія, Н.Слав'янську та інших. Проте через динамізм сучасних соціально-економічних, політичних процесів зазнають відповідних змін і умови здійснення лізингових операцій, які не завжди носять позитивний характер, потребують швидкого реагування і недостатньо вивчені.

Аналізуючи ринок лізингових послуг в Україні слід зазначити, що на сьогоднішній день він перебуває на стадії становлення. Очевидним є необхідність збільшення обсягів лізингових операцій, оскільки багато вітчизняних підприємств характеризуються несприятливим станом матеріально-технічної бази (значна питома вага морально застарілої техніки та обладнання, низька ефективність їх використання, незабезпеченість запасними частинами тощо). Проте темп росту лізингового ринку в Україні не відповідає потребам промисловості та економіки в цілому: потреба в лізингу для оновлення основних засобів підприємств країни в 70 разів перевищує реальний обсяг ринку лізингу; співвідношення річного обсягу лізингових угод та ВВП в Україні в 20 разів менше, ніж у країнах, що демонструють швидкі темпи зростання економічного потенціалу. Зокрема, співвідношення річного обсягу лізингових операцій до ВВП у 2009 році в Україні становив 0,4%, у Чехії - 4,78%, в Естонії - 5,38%.

Для України, яка гостро відчуває потребу в оновленні основних засобів в усіх галузях економіки, необхідність розвитку ринку лізингових послуг є особливо актуальною. Згідно експертних оцінок, Україна потребує щонайменше 172 млрд. дол. США інвестицій в основні засоби з метою їх оновлення. Адже рівень зносу основних засобів в Україні нині становить у середньому 50%, а в сільському господарстві, промисловості, будівництві, водному і авіаційному транспорті, соціальній сфері - 60% та більше відсотків (сюди входить як рухоме, так і нерухоме майно).

Таким чином гостру потребу в інвестиціях, Україна значною мірою спроможна задовольнити саме завдяки кращому використанню потенціалу ринку лізингових послуг. Активне застосування лізингу може стати потужним імпульсом технічного розвитку, сприяти структурній перебудові економіки, а саме переобладнанню виробництва, відновленню основних засобів, розвитку малого і середнього бізнесу.